

Včelárstvo a chov oviec sa navzájom dobre doplňujú...

Slovenská krajina si zaslúžene zaslúži prívlastok ako zem mliekom a medom tečúca. Má na to všetky predpoklady najmä vo svojej podhorskej a horskej časti, kde dostatok trávnatých plôch so svojou pestrou kvetenou a bohatstvo lesných porastov dávajú dobré predpoklady pre jednu aj druhú činnosť. Samozrejme je na mieste otázka, ako je to v praxi.

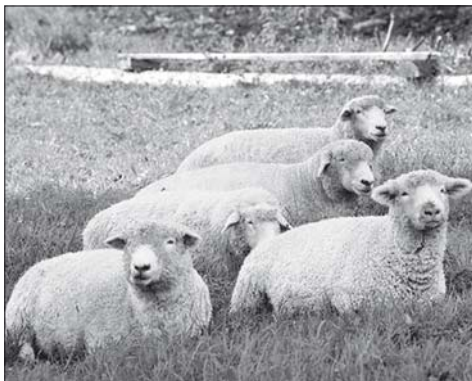
V terajšom období sa všeobecne konštatuje, že tieto možnosti ani zďaleka nevyužívame.

Všetci vieme o tom, že 42 % potravín, na produkciu ktorých máme na Slovensku dobré podmienky dovážame. Vieme aj to, že keby sme ich vyrobili doma, zamestnalo by sa len v prvovýrobe okolo 20.000 ľudí a ďalších 10.000 v spracovateľskom priemysle. Tieto predpoklady dopĺňajú ešte širšie lány nepokosených, zanedbaných a postupne zarastajúcich plôch lúk a pasienkov, ktoré doslova volajú po ľudskej ruke. A dnes nám je už všetkým veľmi zreteľné, že nezáleží, či to bude ruka družstevníka, alebo menšieho chovateľa, či pestovateľa.

Chov oviec si vyžaduje cez leto spracovanie trávnej hmoty na seno, prípadne na siláž v dvoch – najlepšie v troch zberových obdobiach, ktoré sa s chovom včiel dajú pomerne ľahko zladíť. Pre jednu ovcu na zimu treba zabezpečiť 400 kg sena. Čím je lepšej kvality, tým lepšiu úžitkovosť od oviec môžeme očakávať. No a kvalita s frekvenciou kosenia bezprostredne súvisí a môžeme ich vykonať v medziobdobí, keď je s prácami vo včelstve prestávka. A tú si skúsený včelár vie vždy vytvoriť.

Ovce v tomto čase sa vyhŕňajú na spoločnú pastvu na salaše, alebo do vlastných, ohradených pasienkov, takže denná práca okolo nich odpadá. Ostáva tu len práca so senom a so včelami.

V jeseni, okolo 26. októbra (na Demetera, alebo Simona a Júdu) sa ovce vracajú domov a nastáva dlhý zimný čas ich kŕmenia, starostlivosti o jahňatá a pod. No vtedy sú už včely dávno zakŕmené a zazimované. Tu nasledujú už len občasné známe kontroly a včelár je prakticky okrem prípravy rámkov a prác s voštinami bez roboty. No a v tomto čase sú na rade ovce. Čiže jeden chov je utlmený, čo umožňujú venovať sa práci v druhom chove a tým sa v menšom, alebo aj vo väčšom rozsahu zamestnať po celý rok. Rozsah týchto dvoch aktivít je prakticky takmer neob-

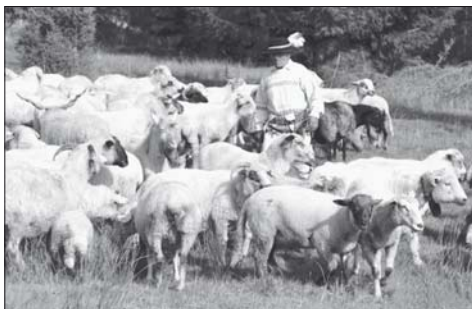

medzený a závisí od organizačných schopností včelára – ovčiara, jeho fyzických síl i technických a rodinných možností ako tieto dva chovy zvládne.

Klasickým, nenáročným spôsobom je možné takto obhospodarovat v slovenských dedinských podmienkach okolo 20 rodín včelstiev a 30 ks dojných oviec. Skúsenosti s touto kombináciou máme už vyše 20 rokov s veľmi dobrými výsledkami a spokojnosťou chovateľa včelára - ovčiara, alebo naopak.

A nakoniec! Dobrý ovčí syr v kombinácii s kvalitným medom je vynikajúca požívatina v každom období. Ocení to celá vaša rodina i každý návštevník, ktorý k vám zavíta.

Na zahodenie je nie ani dobrá jahňacina, alebo biela, pekné vyrobená ovčia kožka na foteli, alebo pod nohami pri posteli. Nuž

užívajte dary slovenskej prírody a možnosti, ktoré nám Pán Boh na celý rok ponúka. Kto si takto svoj ročný program zariadi, určite neobanuje, ako to potvrdzuje aj dlhoročná prax.

*Jozef Habovštiak
Michal Medvecký*

*Ústav trávnych porastov a horského
poľnohospodárstva pri VÚRV
v Piešťanoch, pracovisko v Krívej na Orave*